

RESPONSIO BREVIS AD PATREM
QUESNEL.

AUTHORE

F. FRANCISCO VAN RANST *Ordinis
Præd. S. T. Licentiato, & Studii
Generalis Antverpiensis Regente.*

DUm vacamus Libro novissimè edito de
Hæresibus ab incunabulis Ecclesiæ ad
hæc usque tempora per D. Thomam è
Scripturâ Sacrà prædebellatis; incidi-
mus in scriptum, cui titulus: *Cinquieme memoire
pour servir à l'Examen de la Constitution du Pape
contre le Nouveau Testament en François avec des
Reflexions Morales.* Author illius est P. Quesnel
tantarum origo procellarum. Vel ipse titulus varia
mihi adversus eum argumenta suppeditabat: non
enim inferioris est discutere sententiam superioris,
præsertim Constitutionem à supremâ sede emana-
tam, illius erat se subdere Pontifici. Pressisset uti-
nam vestigia viri Illustrissimi, cujus prompta, can-
dida, sincera animi submissio, quâ anno 1699. A-
postolicæ acquievit sententiæ, nunquam oblitera-
bitur.

Illustris FENELON vivit post fata superstes.

At ecce in prologo præfati libri offendo nomen no-
strum ornatum hæc Epigraphe; *saux Thomiste*: citor
ibidem paginâ 38. ad Propositionem 52. accedit li-
bellus subsequens *sixieme Memoire*, in quo illi sisto.
ad Propositiones 68. & 86. Ut responderem illicò,
accendebatur animus. Amici urgebant, ut recu-
derem priorem librum *Veritas in Medio* brevissi-
mo tempore distractum, versantem inter alia circa
Propositiones 101. *Quesnellianas*; (quæ occasio-
nem & Opusculo, & responso Quesnelliano præ-
buerunt;) sed satius esse duxi editioni secundæ
præfigere opus de *Hæresibus*, ut demonstraretur,
Doctorem Angelicum nedum *Baianismi, Jansenis-*
mi,

mi, *Quesnellismi*, sed & omnium planè exitisse prædamnatorem errorum ante vitam, in vitâ, & post vitam ad hanc usque tempestatem exortorum.

Hilce peractis, refellenda sunt, sed citrà ullam speciem acrimonix, quæ P. *Quesnel* pro se allegat ad dictas Propositiones 52. 68. & 86.

At cur ut *falsus* traducor Thomista? Quia nempe *Quesnel* cum suis contendit Constitutioni *Unigenitus* Doctrinam refragari *Thomisticam*. Scilicet *Jansenistæ* ad extremas redacti angustias instar *Joab* in præsentis vitæ discrimine *apprehendentis cornu altaris* 3. Reg. 2. sub S. Thomæ pallio tanquam sub alis nituntur latitare. Prodit in medium abditus sub Chlamyde; nullus hic conceditur locus refugii; vos averfatur Angelicus omnium victor, & præluffocator errorum. Non solùm non Constitutioni Doctrina ejus refragatur, sed & illi impensè favet, ita ut famosas Propositiones 101. jam dudum antè prædamnarit. Quare genuini omnes D. Thomæ discipuli Constitutionem suscipiunt, amplectuntur, venerantur, sectantur. Nescit Ordo Prædicatorum tum à veritate (quoties ille vel ab Infrendentibus inimicis nuncupatus est **ORDO VERITATIS!**) tum ab avitâ in Sedem Apostolicam desciscere observantiâ. Cuilibet perspectum est, quàm acriter pauciores quosdam nostros in Galliis Constitutioni reluctantes Reverendissimus noster perstrinxerit per Epistolam Encyclicam Romæ datam 26. Februarii 1717. Unde universus quâ latè patet Ordo Constitutioni indivulsè adhæret.

Propositi-
tio 52.

Ad præcitatam modò Propositionem progrediamur. Propositio 52. inter famosas 101. Damnatæ est hæc. *Omnia alia salutis media continentur in fide, tanquam in suo germine, & semine; sed hæc fides non est absque amore, & fiduciâ.*

Illi more solito D. Thomæ subnexui auctoritatem Propositionis peremptricem.

D. THOMAS 1. 2. q. 65. a. 4. in corp. *fides potest ESSE SINE CHARITATE.* Undè *fides. . . inclinatur homi-*

hominem ad credendum, etiamsi sit informis, id est Charitate destituta. 2. 2. q. 5. a. 2. ad 2.

Profectò nullus est æquus rerum ponderator, qui non existimet hæcè ultimas Propositionis particulas, (*hac fides non est absque amore & fiduciâ*) præ se ferre hunc sensum obvium, & naturalem: *fides non est absque amore*, seu charitate utique *habituali*; seu justificante, verba enim pro famosiori significato (quale est *Charitas habitualis*) accipienda sunt: ex quo deinde suapte naturâ sequitur, non dari fidem *informem*, proindeque illam non dari in peccatoribus.

Imò, inquit *Quesnel*, vera fides inclinans hominem ad credendum non reperitur in peccatoribus, seu *libertinis*, quemadmodum nec in *dæmonibus*.

Object.

Sed quantum errat! latissimum enim est discrimen fidem inter dæmonis, & peccatoris. *Fides enim, quæ est in dæmone* (in 3. d. 23. q. 3. art. 3. quæstiunculâ 1. ad 2.) non est habitus infusus, sed ex naturali cognitione procedit: & q. 14. de verit. art. 9. ad 4. *Credere aquivocè dicitur de hominibus fidelibus, & de dæmonibus, nec est in eis fides ex aliquo lumine gratiæ, sicut est in fidelibus: sed dæmones coguntur credere ex perspicacitate naturalis intellectus* (2. 2. q. 5. a. 2. ad 2.) *fidelis* verò etiam peccator convincitur per auctoritatem divinam *assentire his, quæ non videt. in corp.* Hinc in fideli peccatore non est destructa, sed remanet ratio formalis objecti fidei, nempe revelatio divina: hoc verò dici nequit de dæmone, adeòque ne quidem datur in eo vera fides *Informis*, quæ tamen invenitur in peccatore.

Resp.

Object.

At objicit *Quesnel*. Doctor Angelicus citato articulo 2. ad 2. ait. *Fides, quæ est donum gratiæ, inclinât hominem ad credendum secundum aliquem affectum boni etiamsi sit informis, sed affectus ille boni non est in fideli peccatore, ergo in eo non est propriè fides inclinans hominem ad credendum, sicuti nec est in dæmone. Talis autem fides includens affectum boni invenitur in Catechu.*

chumeno, seu vero pœnitente, qui se ad justificationem disponit: atque ita fides non est absque amore: hoc enim sonat *Tò aliquis affectus boni*; & sic intelligo Propositionem; de *Carechumeno* scilicet seu pœnitente, quòd nempe illius fides non careat affectu boni, amore seu charitate actuali ante justificationem.

Hic est *Quesnelli Achilles*, sed *Thersîte* debilior. Singula expendamus.

Resp.

R. Imprimis, *fidem, qua est donum Gratia*, esse in fideli peccatore: non enim peccator ordinariè omni dono actualis gratiæ destitutus est. 2. esse in eo *aliquem affectum boni*, seu pium motum voluntatis ad credendum: (hoc enim & non aliud, ut statim videbimus) intelligitur per *aliquem affectum boni*. 3. Eum voluntariè credere. In *dæmone* autem 1. *Fides* (impropriè dicta) non est donum gratia, ibid. Omnibus enim ille donis gratuitis spoliatus est. 2. Nulla est in eo pia motio voluntatis, quâ intellectus captivetur in obsequium fidei. Unde non pertinet ad laudem voluntatis *dæmonum*, quod credunt. Ad 1. sed coguntur 3. ad credendum ex signorum evidentiâ. Proinde in fideli peccatore reperitur propriè fides inclinans hominem ad credendum, non verò in *dæmone*.

Quòd autem per *Tò aliquem affectum boni* intelligatur pia motio voluntatis, probatur evidenter. Sanè positis omnibus motivis ad credendum, non solùm non necessitatur homo ad eliciendum actum circa res fidei, sed nec etiam ad eliciendum actum assensûs potius, quàm dissensûs: prædicante enim ipsomet *Doctore Gentium*, quidam nostræ fidei mysteriis dissentiebant: alii assentiebant juxta illud *Actor. 28.* *Cum audissent resurrectionem mortuorum, quidam quidem irridebant, quidam verò dixerunt, audiemus te de hoc iterum; quidam verò viri adhaerentes ei crediderunt.* Unde intellectus credentis non determinatur ad assentiendum veritati ex necessitate rationis sicut intellectus scientis; SED EX VOLUNTA-

TE. D. Thomas commentans in cap. 10. ad Romanos. Confirmat id S. Doctor 2. 2. q. 2. art. 9. in corp. *Credere est actus intellectus assentientis veritati Divinae ex IMPERIO VOLUNTATIS A DEO MOTÆ.* Huc accedunt hæc ipsamet loca à *Quesnello* pag. 44. adversus me vibrata, sed quæ in ipsum retorquentur. *Fides in voluntate est..... Fides consistit in credentium voluntate.* Augustinus de præd. SS. c. 5. Angelicus autem 2. 2. q. 1. a. 4. in corp. *Intellectus assentit alicui. . . per quamdam electionem, voluntariè declinans in unam partem magis, quàm in aliam.* Nobis etiam suffragatur ipsissimus articulus 2. quæstionis 5., unde *Tò Affectus boni depromitur. Intellectus credentis assentit rei creditæ..... quia convincitur per auctoritatem Divinam assentire his, quæ non videt propter Imperium VOLUNTATIS moventis intellectum, & obedientis Deo.* Itaque juxta sensum hunc solidum, & evidentem asserit S. Thomas ad 2 quòd *fides inclinet hominem ad credendum secundum, seu per (ut etiam vult Quesnel PAR un certain amour de bien) per aliquem affectum boni, per piam scilicet motionem aliquam voluntatis, seu motionem voluntatis ad bonum.* Nec incassum hoc dicitur. *Objectum enim voluntatis est bonum, & in quantum movet voluntas intellectum ad assensum, sic verum est sub bono.* D. Thom. in c. 11. ad Hebr. proinde dum dicitur *Tò affectus boni*, id idem est, ac si diceretur *motio voluntatis ad bonum.* Unde perindè est *inclinari hominem ad credendum secundum, seu per aliquem affectum boni*, ac *secundum, seu per piam quandam motionem voluntatis, sive motionem voluntatis ad bonum.* Illa autem motio non deest peccatori fidei, cum actum fidei (quæ per peccatum non extinguitur) elicere nequeat sine voluntate. Perperam igitur *Quesnel* asserit non esse *affectum boni* in tali peccatore, perperam omnes vires exerit, ut ex *affectu boni*, & fide in voluntate aliisque allegatis probet fidem in Catechumeno,

seu vero pœnitente non esse absque amore etiam actuali. Certè affectus boni, seu motio illa voluntatis propriè non est amor, aut amor in præfato peccatore sit, oportet: unde *Quesnel* suis se armis jugulat: præsertim cum dicat Angelicus. *Fides... inclinât hominem ad credendum secundum aliquem affectum boni, etiamsi sit INFORMIS, id est sinè amore: censet igitur affectum illum boni, seu piam motionem posse esse sinè amore.*

Object.

Aliud refellendum est, quod mihi *Quesnel* objicit Argumentum. Supponit adversarius, inquit, quoddam *D. Thomas* in autoritate propositioni subtrahat, *Fides potest esse sinè charitate* 1. 2. q. 65. a. 4. in corp: hoc intelligat de charitate habituali: item quoddam *S. Doctor* solam charitatem habitualem sustineat esse formam fidei, atque hanc sinè charitate habituali esse informem. Hæc sanè, ait, suppositio falsa est. Fides enim dupliciter formatur, per charitatem scilicet imperfectam, & perfectam (quæ est habitualis), per hanc fides formatur perfectè, per illam imperfectè: proinde fides sinè charitate habituali non est informis, adeoque *Fides* (in Catechumeno, seu pœnitente) non est absque amore.

Age, hæc omnia discutiamus.

Quoddam *D. Thomas* loco citato loquatur de charitate habituali, hoc torrens sentit Theologorum. Verba enim pro celebriori significato (quale est charitas habitualis) sumenda sunt; prout etiam hic supra insinuarum est.

Resp.

Hinc & sola charitas habitualis est forma fidei. Imò expressè quarit *Doctor Angelicus* 2. 2. q. 4. a. 3. an charitas sit forma fidei: & sic resolvit in corp. *Charitas dicitur forma fidei, in quantum per charitatem actus Fidei formatur.* Profectò si duplex foret forma fidei, alia imperfecta per charitatem imperfectam, alia perfecta per charitatem perfectam, seu habitualem, isto in articulo, in quo ex professio petebatur an charitas esset forma fidei, divisio illa prædicta formæ fidei data, & explanata

nata fuisset : Nihil autem istius rei meminit, sed clarè , perspicuè , & irrefragabiliter concludit : *Charitas utique habitualis*, cum illa sit famosius significatum, *dicitur forma fidei*.

Sed ut omnis planè cavillandi umbra removeatur, en verba S. Thomæ art. 4. in corp. **DISTINCTIO FIDEI FORMATÆ ET INFORMIS EST . . . SECUNDUM CHARITATEM.** Non igitur subsistit distinctio *Quesnelliana* fidei formatæ imperfectè per charitatem imperfectam, & formatæ perfectè per charitatem perfectam : sed fides omnino distinguitur penes charitatem utique *habitualem*, ita ut fides dicatur formata, quæ est secundum charitatem *habitualem*, informis verò, quæ illa destituta est ; proinde fides sinè charitate *habituali* reverà est informis.

At instat *Quesnel* allegans Præceptorem Ange. *Object.* *licum* in cap. 2. epist. ad Rom. lect. 2. Erravit in citatione loci, non est caput secundum, sed primum, ex quo sequentia verba deprompta sunt. *Sicut corpus vivit per animam naturali vitâ, ita anima vivit per Deum vitâ gratiæ. Primò autem Deus animam inhabitat per fidem. Eph. 3. habitare Christum per fidem in cordibus vestris, nec tamen est perfecta inhabitatio, nisi fides per charitatem sit formata, quæ per vinculum perfectionis nos unit Deo ; ut dicitur Coloss. 3. Et idè quod hic dicit ex fide vivit, intelligendum est de fide formatâ.* Indè sic infert *Quesnel*. Datur igitur fides imperfectè formata per charitatem aliquam, quâ Christus primò habitet in nobis, seu habitare incipiat, antequam sit in nobis perfecta habitatio, seu formatio, quæ fit per charitatem habitualem.

Sed negatur illatio. Christus enim habitat in nobis inchoativè, etiam per fidem charitatis expertem, habitat enim in nobis per donum suum : *Fides* autem expertis charitatis (non fides dæmonum, ut omnis elidatur replica) *est donum Dei.* 2. 2. q. 6. art. 2. Unde fides non debet includere charitatem aliquam imperfectam, ut detur inchoata habitatio Christi in nobis. Certè citata D

Thomæ verba non solum non favent Quæsnello, sed illi potiùs adversantur.

Object.

Urget rursus Quæsnel, citansque verba famola I. 2. q. 65. a. 4. O. *Fides potest esse sine charitate* : arguit me tamquam verborum mutilatorem, quòd hoc adverbium *aliqua*lter studiosè omiserim. Sic autem habet corpus articuli. *Fides & spes sine charitate possunt quidem ALIQUALITER esse, PERFECTÆ autem virtutis rationem sine charitate non habent.* Allegat deindè verba hæc tanquam verba Angelici. *Quamvis fides, & spes sine charitate in homine aliquo modo esse possint, virtutes tamen perfectæ sine illà esse non possunt.* Tum ita pergit. Cur omisisti. *Tò aliqua*lter? An illud non conducebat ad rem? Sanè quàm maximè, inquit, ad mentem S. Doctoris exprimendam. Etenim S. Thomas sic discutrit. *Fides & spes, sicut & virtutes morales, dupliciter considerari possunt. Uno modo secundum inchoationem quandam. Alio modo secundum perfectum esse virtutis.* Ex quo principio concludit: *quòd fides & spes sine charitate (simpliciter, & absolute sumpta, seu habituali) perfectæ virtutis rationem non habeant, possint tamen aliqua*lter esse virtutes. Unde sequitur, ait Quæsnel, quòd fides, ut sit virtus imperfecta, debeat aliquam continere charitatem: hoc enim præ se ferunt *tò aliqua*lter, secundum inchoationem quandam. Non enim fides juxta D. Thomam potest esse virtus sine charitate: debet itaque illa Charitatem habere imperfectam, seu inchoatam, ut sit virtus imperfecta, seu inchoata.

Resp.

Hactenus P. Quæsnel, cui ad singula respondeo. Quantum ad *tò aliqua*lter, non mutilavi verba Angelici. Quæsnel medium corporis articuli, non *finem* inspexit. Sub medium illud adverbium, sub finem *Authoritas à me citata fides potest esse sine Charitate sine ly aliqua*lter conspicitur. E fine Corporis, non è medio S. Doctoris verba adoptavi. Non igitur truncavi verba Angelici.

gelici. E contrà desidero ego maximè fidem in *Quesnel*, qui Divo Thomæ imponit hæc verba. *Quamvis fides, & spes sine Charitate in homine ALIQUO MODO esse possint, virtutes tamen perfectæ sine illâ esse non possunt.* ” Pourquoi avoir, ait, re-
 „tranché ces mots *aliquo modo*? led cur à Patre *Quesnel* in medium producta sunt verba, quæ *D. Thomæ* non sunt? adhibeatur vel lucerna *Diogenis*, ista in articulo citato non reperias. At audio, hæc habentur in Conclusionè, quæ in Summæ editionibus mediat inter argumentum *sed contra & corpus articuli*. Sanè talis conclusio (sive ut *Quesnel* vocat *le sommaire*) quæ in plerisque editionibus non invenitur, Character S. Doctoris non est. Unde perperam dicit *Quesnel*. Il dit (S. Thomas) dans le sommaire. Sed demus in articulo continèri verba hæc, *aliquo modo*, quæ æquivalent adverbio *aliquaqualiter*: profectò tum hæc, tum ly *secundùm inchoationem quandam*, in quibus arcem argumenti collocat, nihil nobis officiant, quod agendum demonstramus.

Itaque seriò advertendum est, virtutes Theologicas, ac Morales spectari posse & ut virtutes sunt, & ut perfectæ virtutes sunt. Juxta primam considerationem fides etiam informis verè & essentialiter est virtus; idque constat ex hoc ipsomet celebri articulo ad 1. *Fides, secundùm PROPRIAS RATIONES à Charitate non dependet, & ideo sine Charitate esse potest.* Accedit art. 5. Responsio ad 2. *Fides SECUNDUM RATIONEM PROPRIAM presupponitur ad Charitatem.* Assertioni patrocinatur & *Eximius Sylvius* ad 22. quæstionis 4. articulum 5. ”
 „si solam virtutis essentiam spectes, sic fides etiam
 „informis est vera virtus, quia fides informis est
 „principium actus boni, scilicet assensûs intelle-
 „ctûs ad res divinas. „ Fides tamen sinè Charitate (habituali) non est perfecta virtus. *Fides* (inquit S. D. articulo toties repetito ex 1. 2.) *est quidem sinè Charitate, sed NON PERFECTA VIRTUS.* Et ad 2. cum sibi objecisset. Fides non potest

rest esse sine Charitate: sic respondet. *Dicendum, quod ratio illa procedit de fide, quae habet perfectam rationem virtutis.* Deinde 2. 2. q. 4. art. 5. *Fides informis, ait, non pertingit ad PERFECTAM RATIONEM VIRTUTIS.* Etiam perspicuis D. Thomae testimoniis facile colligitur, quae haec citata verba *aliquahter, secundum inchoationem quandam, & si vis, aliquo modo explananda sint.* Sensus enim illorum est hic. *Fides & spes sine Charitate possunt quidem secundum se aliquahter esse virtutes, inchoatae scilicet, seu imperfectae, perfecta autem virtutis rationem sine Charitate non habent.* Unde non sequitur; fides cum Charitate habet virtutem perfectam, ergo ut sit virtus imperfecta, seu inchoata, debet habere charitatem imperfectam: quia fides etiam informis de se est virtus essentialiter, licet imperfecta; *Fides informis cum sit IMPERFECTA (ecce imperfecta virtus) non pertingit ad perfectam rationem virtutis: si imperfecta virtus de se, ergo ut sit talis, non requirit Charitatem imperfectam.*

Object.

Denique perperam *Quesnel* in suae favorem sententiae producit Angelicum 3. q. 85. a. 5. sic loquentem. *Actuum (quibus ad justificationem pervenitur) primum principium est Dei operatio convertentis cor. Secundus actus est motus fidei.* Unde, inquit *Quesnel*, motus fidei in poenitente se ad justificationem disponente, est effectus conversionis cordis: & certe conversionis, oseroit on dire dans l'école de S. Thomas, qu'elle se fasse autrement, que par l'amour de Dieu?

Resp.

Imò verò in Scholâ D. Thomae ordinariè illa conversio cordis est sine amore; illa enim conversio est tantum conversio cordis, seu voluntatis ad credendum his, quae divinitus revelata sunt, ex qua proinde pullulat *actus fidei.* Quin imò *Quesnel* sibi ipsi repugnat, dum contendens fidem non esse absque amore in fide scilicet contento tanquam in suo germine, modò amorem asserit esse ante fidem.

Quò

Quò tandem ruit *Quesnel* ? integrum lustrasse debuerat articulum, non impegisset sanè in scopulum erroris. In illo ipso suæ continetur Propositionis Damnatio.

Recensitis actû primo, & secundo ad justificationem præviis, *conversione* scilicet cordis, & actu fidei, hi sequuntur actus. Tertius est motus timoris servilis, quo quis timore suppliciorum à peccato retrahitur. Quartus actus est motus spei, quo quis sub spe veniæ consequendæ assumit propositum emendandi. Quintus actus est motus Charitatis (id est, ut communius Thomistæ loquuntur, motus amoris benevoli) quo alicui peccatum displicet jam non propter supplicia, sed propter seipsum, & quo peccator Deum, ut ait Tridentinum sess. 6. cap. 6. tanquam omnis justitiæ fontem diligere incipit. Sextus actus est motus timoris filialis, qui Charitatem habitualement includit, ut patet ex 2. 2. q. 7. a. 1. timoris servilis est causa fides informis, timoris filialis est causa fides formata, quæ per Charitatem facit hominem Deo adharere. En motum amoris actualis, seu benevoli post spem, sive fiduciam, non ante; proinde falsum est, fidem non esse absque amore, & fiduciâ. Fidem immediatè sequitur timor, etiam in pœnitente, de gradibus enim pœnitentiæ hic ex professio tractat Angelicus, adeòque hæc famosa propositio *fides non est absque amore*, nequidquam se in omne latus versante *Quesnel*, justissimè proscripita est.

Procedamus nunc ad Propositionem 68. quæ est hæc. *Dei bonitas abbreviavit viam salutis claudendo totum in fide, & precibus.*

Opposui: si via salutis claudatur, seu consistat *Propos. tota in fide, & precibus*, igitur non requiruntur *tio 68.* ad salutem bona opera, quod est dogma Calvinii jam dudum à D. THOMA prædebellatum 3. p. q. 8. a. 3. ad 2. *Fides sinè operibus mortua est, ut dicitur Jacobi 2.* Sed hanc consequentiam vel non prævidit *Quesnel*, vel illa certè, ipso invito, ex propositione deducitur.

Pote:

Poteramne mitiores adhibere terminos? non arguo *Quesnellum* formaliter Calvinismi, sed indico sequelam Calvinismi vel non fuisse prævisam à *Quesnello*, vel illam certè, ipso invito (non enim vellet Calvinismum profiteri) ex Propositione deduci.

Sanè cum essentia hominis consistat in animâ, & corpore, is erraret, qui diceret totum esse hominis contineri in animâ, cum & corpus spectet ad essentiam hominis: cum igitur bona opera sint etiam necessaria ad salutem, malè via salutis restringitur ad fidem, & preces, asserendo scilicet totum in illis consistere. Qui enim dicit *totum*, nihil ampliùs tanquam necessarium seu essentiale requirit.

Object.

Imò, inquit *Quesnel*, in illis ipsis verbis: *Dei bonitas abbreviavit viam salutis claudendo totum in fide, & precibus*: comprehendo ego manifestè bona opera. Quis carpat verba Christi, qui Joannis 3. dixit: *sic Deus dilexit mundum, ut filium suum unigenitum daret: ut omnis qui credit in eum, non pereat, sed habeat vitam aeternam. Qui credit in eum, non judicatur?* Enimverò Dominus sub fide complexus est reliqua ad salutem necessaria. Ita & ego: cur igitur verba mea in pari causâ perstringuntur?

Resp.

Non est par causa, sed latum undique discrimen. Audiatur Doctor Angelicus in citata verba Joann. 3. *Qui credit in eum, non judicatur.* Lect. 3. sic discurrens. *Nullus credens in eum fide formatâ non judicatur... & ideò signanter non dicit Dominus, qui credit ei, sed qui credit IN EUM, id est, qui credendo IN EUM PER CHARITATEM TENDIT, NON JUDICATUR...* Unde *Jacobi* 2. dicitur, *ostende mihi ex operibus fidem tuam, & talis non judicatur.* Pariformiter intelliguntur tum hæc, *qui credit in filium, habet vitam aeternam.* Ibid. v. 36. tum illa Joann. 6. *Hoc est opus Dei, ut credatis in eum, quem misit ille, quæ nobis perperam objicit Quesnel: accipiuntur igitur præfatæ, similesque autoritates de fide formatâ, quæ*

quæ proindè bona includit opera: an verò Propositio *Quesnelli* præ se fert fidem *formatam*, bonorumque operum frugiferam?

Nobis quoque adstipulatur Augustinus eo ipso loco, quo citatur à *Quesnello* scilicet l. i. q. q. ad simpl. n. 19. & in pl. 89. n. 17. *opus unum est*, inquit, *in quo sunt omnia: fides, qua PER DILECTIONEM OPERATUR.* Nec adversatur (ut vult *Quesnel*, qui suis se iterum armis perimit) sed favet *Eximius Estius* commentans in hæc verba Rom. i. 16. *Virtus Dei est in salutem omni credenti.... Evangelium, ait, salutem adfert omni credenti hoc sensu, ut fides intelligatur non qualiscumque, sed formata bonâ, & efficaci voluntate faciendi quod Evangelium præscribit.* Præscribit autem illud bona opera. Juxta hunc sensum explicanda sunt verba *Estii* num. 17. *expendantur qua de fide differit Apostolus (Rom. c. 3. 4. 9. 10. 11.) his locis nusquam à fiducia, & bonâ voluntate eam (fidem) sejungit, tanquam hæc simul uno fidei nomine complectens.* Complectitur scilicet Apostolus hæc simul uno fidei nomine non qualiscumque, sed *formata.* An autem fides *formata* sincerè colligitur ex verbis *Quesnelli*? an per *Ly* totum clauditur in fide, designatur fides comprehendens bonam & efficacem voluntatem faciendi, quod Evangelium præscribit? Nonne potius idem est in substantiâ *totum clauditur in fide*, ac fides sola justificans *sectariorum*? fit mensa *Quesnelli* à *Calvino* aliena: non solum mens, sed & verba ab illius sensu abhorreant, necesse est. Proindè præsens rectè damnata est *Propositio.*

Restat modò libranda *Propositio 86.* his verbis *Propositio 86.* expressa. *Eripere simplici populo hoc solatium jungendi vocem suam voci totius Ecclesie, est usus contrarius praxi Apostolica, & intentioni Dei.*

D. THOMAS loco crebriùs citato: scilicet 2. 2. q. 10. 2. 12. in corp. *Ecclesia consuetudo semper est in omnibus amulanda, modò autem non obtinet*

tinet Ecclesiæ consuetudo, quòd ab omnibus promiscuè exerceatur Psalmodia, & vernaculum Rituale, ac Liturgia in Ecclesiis adhibeatur.

Object.

Monstra hìc fingit *Quesnel*, quæ debellet. Damnatur hìc, inquit, Psalmodia in nonnullis Europæ partibus, præsertim in Galliis usitata, quâ laici vocem suam jungunt voci Sacerdotum. An praxis illa contraria est praxi Apostolicæ & intentioni Dei? Nonne dixit Apostolus ad Ephesios 5. *Implemini Spiritu Sancto loquentes vobismetipsis in Psalmis & Hymnis, & canticis Spiritualibus, cantantes, & Psallentes in cordibus vestris Domino?* nonne eadem repetiit ad Col. 3. aliisque in locis? An *magnus Dominus & laudabilis nimis* hodiè minor est, quàm à tot evolutionis sæculis? itaque præfatus ille mos canendi retinendus est.

Resp.

Quàm subdolè procedit *Quesnel!* pro Psalmodiâ tamquam pro aris, & focus dimicat: sed ecce (lustretur ars *Quesnelliana*) supprimit rò vernaculum Rituale, ac Liturgia in Ecclesiis. Dixeram scilicet: *modò non obtinet Ecclesiæ consuetudo, quòd ab omnibus promiscuè exerceatur Psalmodia, & vernaculum rituale ac Liturgia in Ecclesiis adhibeatur:* Psalmodiam utique referendo ad vernaculum Rituale: ita ut sensus sit, *modò non obtinet Ecclesiæ consuetudo, quòd ab omnibus exerceatur promiscuè Psalmodia* VERNACULA: omisi autem rò vernacula, ne bis eodem verbo uterer. Nimirùm collimat *Quesnel* ad Psalmodiam vernaculam, quemadmodum & Jansenistarum discipuli Missæ ordinem, etiam Canonem in linguâ vulgari habere, & recitare consueverunt. Nonne passim apud mulierculas quoque libellus precum turget Missæ ordine à dextris Latinâ, à sinistris linguâ communi expresso? quòd verò *Quesnel* talem moliatur Psalmodiam, ex verbis immediatè Propositionem præcedentibus colligi potest. *Docendi sunt simplices fideles laudibus, orationibus, & sacrificio Ecclesiæ per dispositionem cordis, & applicationem mentis sese jungere.*

ÆQUUM EST, UT INTELLIGANT FILII, QUID MATER FACIAT, ET POSTULET PRO IPSIS, ET QUID IPSI CUM ILLA FACIANT, ET POSTULENT. *Laus & oratio publicā in Ecclesiā est etiam pro simplici populo.* Tunc autem sequitur. *Eripere ipsi hoc solatium jungendi vocem suam voci totius Ecclesiæ est usus contrarius praxi Apostolica, & intentioni Dei.* Profectò ut vulgus fidelium apud Jansenistas ordinem Missæ contendit esse recitandum, & reverà recitat idiomate sibi noto, quia aliàs intelligere nequeunt filii, quid mater faciat, & postulet pro ipsis &c.: ita pariter urgere potest necessitatem officii celebrandi, adedque & Psalmodiam exercendi linguā vernaculā. Sinè illā enim nequeunt intelligere filii, quid mater faciat, & postulet pro ipsis & quid ipsi cum illā faciant, & postulent. Confirmatur id ex verbis sequentibus. *Laus, & oratio publicā in Ecclesiā (linguā vulgari ob eandem rationem) adedque & prædicta Psalmodia est pro simplici populo.* Nonne ex verbis illis tò intelligere nequeunt &c. eruitur etiam sequela *Liturgiam* adhibendi, & omnia denique in Ecclesiā celebrandi linguā communi: nondum huc usque à Jansenistis, quantum didici, talis invec̄ta est Liturgia, aut Psalmodia, sed quid illi machinentur, tum ex præfato Missæ ordine, tum ex hâc Propositione non obscure deducitur. Rectè igitur *Propositio* talium sequelarum mater damnata, rectè arbor cum radice, & fructibus præcisa est.

Hæc cum moderamine inculpate tutelæ. Tu interim, Pater *Quesnel*, utinam Vires exeres non ad alendas, sed sopiendas celebres controversias! ut incendium restinguas, te Christianè adhortor. Infallibili caput inclina Pontifici. Frustra appellatur ad *Frustra Concilium.* Ad solam auctoritatem summi Pontificis appellatur (2.2.q.1. a. 10. in Corp.) pertinet FINALITER (post. tur de quam omnia etiam in Conciliis resoluta sunt) DE Pontifice TERMINARE EA, QUÆ SUNT FIDEI, UT AB OMNIBUS ad Concilia INCONCUSSA FIDE TENEANTUR. Altè etiam menti *liam* impri.

imprime Verba hæc Angelici in Suppl. q. 25. art. 1. *Ecclesia universalis non potest errare, quia ille, qui in omnibus exauditus est pro sua reverentiâ, dixit Petro (super cuius confessione Ecclesia fundata est) Luca 22. Ego rogavi pro te, ut non deficiat Fides tua. Ecce ideo non potest errare Ecclesia, quia pro Petro oravit Christus, ne deficeret Fides eius. Ideo igitur non deficiet Fides Ecclesiæ, quia non deficiet Fides Petri, ideo proinde Ecclesia est infallibilis, ideo Concilium est infallibile, quia Petrus, quia Romanus Pontifex successor Petri Concilio Præsides est infallibilis: incassum igitur provocatur de Pontifice ad Concilium, quod omne suum robur à solo Pontifice nanciscitur. Toties profiteris velle te sequi Aquinatem: hæc modò sectare dogmata: falli nescio te submitte (hæc ingemino) Ecclesiæ Moderatori. Frustra Constitutionis explicatio petitur, & urgetur ab eis, qui interiùs decreverunt illi non acquiescere, nisi quatenus ista idearum, ac imaginationum suarum pruritu conformis erit. Ita sanè illi non Pontificem, non Ecclesiam, sed mentem suam propriam præiudiciis irretitam sectariorum more ut iudicem Controversiarum constituunt. Si concederetur explicatio, nonnè rursus explicatio explanationis postularetur, atque ita procederetur in infinitum? non sic profectò agendum est. Te celeberrimis accinge Universitatibus Lovaniensi, Duacenæ, Coloniensi, Salmantinæ, Conimbricensi, aliisque, quæ constitutionem *Unigenitus* simpliciter, sincerè, candidè sine ullâ explanatione summâ veneratione amplexæ sunt & tutantur. Quod si renuas, atamen ex tot difficultatibus, spinis, aculeis, fluctibus emerget Pontifex, & de erroribus gloriosissimè triumphabit. Ad Sedem *Petri*, ad hanc Petram omnes hæctenus elixæ sunt, & elidentur Novitates.*

*Frustra
petitur
explicatio
Constitu-
tionis.*

F I N I S.

*Imprimi poterit. Actum Antv. hac 29. Martii
1718. J. L. DE CARVAJAL.
Ecclesiæ Cathedralis Antverpiensis Canonicus
Graduatus, Iudex Synodalis, Librorum Censor.*

Suppl. q. 24. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8

Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

TIFFEN® Color Control Patches © The Tiffen Company, 2007

Blue	Cyan	Green	Yellow	Red	Magenta	White	3/Color	Black
1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16	17	18

TIFFEN® Gray Scale © The Tiffen Company, 2007

A	1	2	3	4	5	6	M	8	9	10	11	12	13	14	15	B	17	18	19
	R	G	B				W	G		K				C	Y	M			